

העם

הצבעה של אי-אמון

העם הצביעו בגרמניה קרא לנין בשנת 1917, בעת הויכוח אם להמשיך במלחמה נגד הגרמנים. כחנותו: בשעה שראשי המהי פכה הראשונה ברוסיה ביקשו לערוך הצבעה על המשך המלחמה, כבר הביעו החיילים עצמם את דעתם על-ידי עריקה המונית. על-הצבעה הציבורי הישראלי, אפשר היה השבוע להעיד: הם הצביעו בידיים. כי בויכוח הלאומי הגדול על מלחמה העליה, הביע הקהל את דעתו החודשית בצורה פשוטה בי יותר: הוא לא הכניס את ידו לכיסו, לא שילם. המלחמה נחל כשלון חרוץ. מצבת זכרון דראון. תופעה מוזרה

כרוכות בגורל הלאומי, אינה אלא מיעוט ספילי הניזון על חשבון הכלל. בדרך הת' נחנותה, אחרי שאיבדה את האמון הלאומי ואת הכושר והעלות את העם לפסגות של התנדבות, התחנה הבאה היא: שלטון של כפיה. לפי כל הסימנים, תלך הצמרת בדרך זו. אחרי שסירבה בהחלט לקמץ במשק הבית שלה, היא תשתמש במנגנון הממלכתי כדי לעשות זאת בבית הוולות.

יחסים מרחביים

איש חדש בבגדאד

ובלמים! צעקו התוקפים, "בוגדים!" התי זירו הנתקפים. אגרופים הורעו באחיר. זה קרה השבוע כמה פעמים בוצרת ובמי

שר-החץ ג'וזף (ימין) ושגריר אבן (שמאל) כמועצת-הכטחון * במרחב מאוחד, טקום לישראל

קומות ריכוז אחרים של ערביי ישראל. אך הנושא לא היה ישראלי. הוא היה עיראקי. מאז נצמד הציבור העברי בארץ למכשירי הרדיו כדי להאזין לחידון התניכוי, לא היתה עוד בארץ היתות כזאת להאזנה, כפי ש' גילו אותה ערביי ישראל השבוע, לשידור משפטו של עבד אל-סאלם עארף ברדיו בבגדאד. דברי השופט, דברי העדים ודבריו של עארף עצמו שימשו נושא-שיחה כמעט יחיד בצורת, האפילו את על עסקי הממשל הצבאי וקנוניות המפלגות.

אולם המאזינים היו חלוקים בדעותיהם. בעוד שחלק אחד — אנשי מקי — תמכו בעמדת בית-המשפט, הרי הרוב הגדול של ערביי ישראל המעריצים את גמאל עבד אל-נאצר כמנהיג לאומי, תמכו בלב שלם ב' עארף. דבריו בבית-המשפט נענו עד ל' עומק לבם, והם לא האמינו בהרשעתו עד הרגע האחרון. כאשר הודיע רדיו בגדאד, כי הקצין הצעיר נידון למיתה (עם המלצת השופטים להמתקת פסק-הדין). ההתרגשות שהצטברה בלבם, מצאה את פורקנה בקטטות ובתגרות, בהן נשארה יד הקומוניסטים, לרוב, על התחתונה.

"שאל את קאסם!" עלייתו של עארף עצמו כבר הפכו, השבוע, לפולקלור בין ערביי ישראל. הב סיפרו איש לרעהו בהערצה את פוטני ההפיכה כפי שסופרו על-ידי עארף בבית-המשפט: כיצד יגישו הוא אל מפעל הדיבוייה שחנתה בבגדאד, כדי לשכנעו להצטרף למהפכה. כיצד סירב מפעל הדיבוייה, כיצד יעצו שאר מנהיגי המהפכה לדחות את המועד. כיצד נטל עארף עצמו את היוזמה לידי, מיהר לאסור את המפקד, כדי למנוע ממנו את האפשרות להלשין, לקח לידי את הפיקוד על הדיבוייה והכריז בעצמו את המהפכה ברדיו בגדאד, אותו כבש מיד.

המאזינים שוכנעו לחלוטין על-ידי טענותו של עארף שלא התכוון מעולם להרוג את עבד אל-כרים קאסם, אותו אהב כאב, אלא ששלב את האקרות רק כדי להתאבד. קאסם עצמו שיכנע אותו שלא לעשות זאת. אם קאסם חשב שאני התכוונתי להרוג, קרא עארף, בנאומו המשודר, "איך זה בא קאסם

זו, שהיתה ספונסאנית ואחידה, אף שאיש לא ניסה לארגן אותה, וגם שוללי המלחמה בפומבי היו במעוט, לא נגעה לעצם היחס לעליה. על שאלה זו כמעט ואין ויכוח בי ישראל: ימין ושמאל, ציונים ושמים, מס' כימים בהחלט, שיש לקלוט בישראל את כל היהודים המבקשים לעלות. אם כי יש הברל ניכר בין הנימוקים הפועלים בהכרה הלאומית — "פתרון בעית היהודים" כנגד "חי' זוק מדינת ישראל" — הרי המסקנה היתה אחידה.

הויכוח הלאומי הסמוי שהסעיר השבוע את תהייה הכרה הלאומית, היה על נושא אחר לגמרי: איך לשלם בשביל הקליטה. תבעה הממשלה: על העם לשלם. השיב העם: על הממשלה לשלם. טענה הממשלה: על העם להיות ראוי לשעה הגדולה. טען העם: על הממשלה להיות ראויה לשעה הגדולה. התי' לונגה הממשלה: העם משתמש. ענה העם: טלי קורה מבין עיניו.

מעולם לא היתה התהום הרחנית שגפ' צרה בשנים האחרונות בין צמרת המדינה לבין ההמונים הרחבים כה גלויה. וידו בין גוריון, האיש המגלם את הצמרת כולה, התי' נהג כבדואי המנסה להזיז פרד עיקש. דיבר גישה ללשון, להרביץ, להחליף, להצליף, הוא על התזון המשיחי ועל "מצבת זכרון ל' דראון" לתנואים המטיפים נגד המלוכה. שום דבר לא עזר.

העם עמד על שלו: כל עוד צמרת המדינה ממשיכה לבזבז בראשי חוצות את ההון ה' לאומי, כל עוד נמשכת בפרסיה השחיתות המפלגתית והפרסית, כל עוד לא פוטר אף מקי צייתר אחד שזכה למשכורתו הממשל' תית בגלל פנקס מפלגתו, וכל עוד לא צומצם שירות מיותר אחד שהוקם ברגע של חולשה על-ידי שר נשכח, לא ינדב האיש ה' משוט את פרטותיו.

מיעוט טפילי. לא היתה זאת קמצנות. האיש ברחוב ידע היטב, כי כסופו של דבר תקח הממשלה בכוח את אשר הוא מסרב לשלם בהתנדבות. הוא לא התכוון ל' התנגד לכך. אולם כאילו נדברו ביניהם מאות האלפים, ביקש הקהל הנחיל תבוסה מ' סרית ממאירה לממשלתו.

העם הצביע בידיים איאמון מוחלט. היה זה הרבה יותר מכשלון זמני. כי צמרת ששוב אינה יכולה להלהיב את ההמו' ניפ לקראת פילוי החובות הבלתי-ניעמות ה'

אחרי-כן עם רוב חברי הממשלה להיפרד ממני בשדה-התעופה, כאשר נשלחתי לכהן כשגריר בבון?"

מדוע לא נשאר בבון? טען עארף: איני מסוגל למלא תפקיד כה חשוב. לפחות בזאת שיכנע גם את ערביי ישראל: שהוא, המהפכן בעל העצבים החזקים ברגע הנכון, אינו חכם בעיני מדיניות, אינו מנהיג בעל יכולת. בזאת השיג המשפט את מבוקשו, אבל הם האמינו שהוא ערבי לאומי, שהוא היה כן בקראו: "תנו לי לעבוד... תנו לי את התפקיד הצנוע ביותר במשרדו של קאסם... תנו לי לשרת את מולדתי!"

על עשרות שאלות של השופט ענה: "שאל את קאסם!" כעדי-הגנה יחיד תבע לק' רוא לקאסם, כי "הוא יגיד את האמת" או' למ קאסם לא הוזמן, ופסק-הדין, שהיה בטוח מראש, נטבל בהערות ארסיות שהרעירו את לבם של המאזינים הישראליים.

נקודת מיפנה. אולם לא רק בשביל ערביי ישראל היו מאורעות השבוע בעלי תוכן גורלי. תופעות הלאומי שלהם, יכלו להיות חשובים מאד למדיניות הישראלית. הן התבטאו בפיתורי שישה מן השרים ב' ממשלה, אוהדי עארף ומפלגת אל-בעת, ומסירת תיקי-המפתח של שר-החץ לידי האשם ג'וזף.

ג'וזף (48), אינו אוהד את המשטר הקיים בישראל. הוא משוכנע, שיה משרת את האימפריאליזם, עויין את שאיפות הערבים לשיחרור ולקידמה. אולם ג'וזף אינו שונא ישראל. בחודש האחרון, אחרי שהוא עצמו כבר ידע על מינויו הקרוב, הוכיח אומץ לב בלתי-רגיל בהיפגשו פעמים אחדות, פומ' בית, עם עורך העולם הזה, לעיני כל ה' נציגים הערבים (העולם הזה 1113, 1114). בניוירוק ובראון-רדיו, שהושקת בישראל, היה זה ג'וזף אשר הכריז, זו הפעם הרא' שונה בשנים האחרונות, כי באיחוד המר' חבי, לקראתו הוא חותר, יש מקום גם למדינת-ישראל מתקדמת.

אילו היתה קיימת בישראל ממשלה ה' מסוגלת להתקשר עם גורמים ערביים, ולמי צוא אתם שותפות על בסיס ההכרה בשאי' פות הלאומיות הערביות, היה מינויו של האשם ג'וזף יכול להיות נקודת-מיפנה בי יחסים המרחביים. במצב הקיים של ויתור ישראל על כל מדיניות עצמאית במרחב, כמעט ולא חשוב כלל מי נושא בתיק שר' החץ העיראקי.

רעות

הזמנה לתבוסה

אליאס קוסא, עורך-הדין הערבי הקשיש (56), חזר השבוע לחדשות. המנהיג הלאומני, שתוכניו של נגד פעולות הקיפוח של ממשלת ישראל כלפי אורחיה הערביים היו מגיעים למכוניות האומות-המאוחדות בתדירות של אחת לשבוע, פנה, לדברי העתונות היומית, בתפנית של 180 מעלות: הוא קרא לערבים להצביע לטובת מפלגתו של מנחם בגין, אחת המפלגות המעטות המחייבות בגלוי את הממשל הצבאי.

מה הביא את עורך-הדין הלאומני, שזכה לאחרונה לכותרות בעתונים כשהתנדב להגן על "העתונאי" המצרי אחמד עוסמן (העולם הזה 1114), תפניה כה קיצונית?

מדווח כתב "העולם הזה" יוסוף אברחאמרה, על פגישתו עם אלי' אס קוסא, שנתערכה השבוע בי ביתו בחיפה:

עורך-הדין קוסא, אינו מוכן לענות על שאלות פוליטיות בטלפון; אבל הוא אינו מתחמק הזדמנות להזמין עתונאי לביתו. בי ביתו הנמצא ברחוב עטאס בחיפה, מקום מגור' ריהם של הערבים הרשעים המעטים שנשי ארו בעיר זו, הצעיר המנהיג הנמוך וה' מקריח: "הפוליטיקה אינה ענין לסימפטיה אישית, אולם אילו יכולתי לפנות לערביי ישראל ולהדריך אותם למי להצביע — הייתי מציע להם להצביע עבור מנחם בגין ומצע מפלגתו."

"בן-גוריון יודע". קוסא, שיסד בעצמו מפלגה ערבית לפני הבחירות לכנסת השלי' שית, מוכן לבסס הצהרה זו. לדעתו חיים אורחי המדינה העבריים בשלייה גדולה אחת: הם מאמינים, כי ניתן יהיה לכפות את השלום בכוח הנשק על מדינות ערב. ר' מאחר ולדעתו של קוסא, אין הבדל בין כל המפלגות הציוניות, כדאי שהערבים יצביעו למען המפלגה שמצעה הרעיוני מבוסס ב' קיצוניות על דעה זו.

אינו טובה תצמח מכך לאורחיה-המדינה ה' ערביים? גם לשאלה זו יש לקוסא הסבר. (המשך בעמוד 8)

אחרי כדור, פשטה ש

טור

מדתי על מנרש הכדורסל וצעקתי: "קדימה הבית הלבן, בוז הבית הירוק." קבוצות הכדורסל בבית-הספר שלנו מחול' קות לבתינו, והבית הלבן הוא הבית שלנו. פתאום נישא אלי מיכאל קרנר (17), תלמיד כיתה ה', ומבלי שדיברתי אליו קודם צעק לי לתוך הפרצוף: "סתום מהר את הפה שלך, אחרת אני אוציא לך את כל השיניים מהפה." לפני המקרה הזה בכלל לא הייתי מדבר אליו אף פעם. גם יתר החברה לא היו מרבים לדבר איתו כיוון שהוא נער קשה ובלתי נסבל.

יותר הוא לא אמר לי כלום. אחרי ימים אחדים עמתי בערב בתור לקבל תוספת ל' ארוחה. הוא בא אחרי ונדחק בלי תור. אותי הוא דחף הצידה. לפני היה ילד צעיר ומיכאל אמר לי שלא אדוהף אותו. אמרתי שאני דוהף אותו כיוון שהוא, מיכאל, דוהף אותי. זה כבר נראה לו כהתחצפות, ואחרי הארוחה קרא לי התוצה ליד קיר חדרהאר כל. שם הזהיר אותי שלא אעז להתחצף שנית. טעני שזאת לא היתה התחצפות ומיד הרגשתי במכה מונחתת על ראשי. הר' דעתי לו שאמסור על כך לחעדת המשמעת שלנו, המורכבת משני נציגים של כיתה ו' (מקבילי לשמינית בבית-ספר תיכון) ונציג אחד מכיתה ה'.

הוא צחק ממני ולעג לי: "אתה יכול לע' שות כל מה שאתה רוצה, אם תעז. אני לא פוחד משום חעדת משמעת." כדי שלא יהיה לו ספק שאמנם נקלטו הדברים היטב ב' ראשי, היכה אותי שוב על הראש. נישגתי מיד לחעדת המשמעת והגשתי תלונה. ל' חעדה הזאת יש הרבה מאד סמכויות והיא מטילה גם ענשים באישר ההנהלה. עוד לא קרה שהחעדה תטיל עונש או תחליט על משהו שהנהלה תתנגד לכך.

אני נמצא כאן אמנם רק שנה ראשונה אבל הספקתי כבר להתאקלם ואני מסבט בהחלט מכל הסדרים בבית-הספר. עוד לא קרה שאתלונן על תלמיד או מורה או כל דבר אחר. לו הייתי רוצה להתלונן, היו לי סיבות הרבה יותר רציניות לעשות זאת, לפני מספר חודשים, כאשר באתי לבית' הספר החקלאי התיכוני בפרדס-חנה. קודם למדתי בבית-הספר יהודה הלוי בתל-אביב. החלטתי לשלב את לימוד החקלאות עם לימודי בית-הספר התיכון והגעתי נהה. שמעתי כבר קודם משהו על טכס ההש' בעה, שעושים לכל החודשים, וזה דקא נראה לי די משעשע. לא התנגדתי כאשר ציח עלינו תלמידי ה' ר'ו' להיכנס לחדר אחד לשם מיון. את החלשים מבין החדשים

שלטון הכוח

אביחי בלומברג (14) מראשוני ל' ציון, מנשק את עמוד החסמל. מאלץ אותו חסנציה של המוסד, עודד סלפטר (16).